

Vzdělávací obor:

Výchova k občanství

Očekávaný výsledek učení:

CAS-VKO-002-ZV9-005

Zhodnotí na příkladech ze života občanů přednosti, úskalí a dopady demokratické a autokratické formy vlády.

Popis úrovně Na cestě

- na příkladech lidských příběhů identifikuje přednosti a úskalí demokracie
- diskutuje o dopadech demokratické a autokratické formy vlády na život občanů

Demokracie v Číně

autorka materiálu: Radka F. Nedbalová

Krátký textový popis (anotace)

Aktivita se věnuje politické situaci v Číně. V návaznosti na tři citace žáci zjišťují, jak se demokratické principy (ne)propisují do života lidí žijících v Číně. Žáci se zaměřují na kritické hodnocení důvěryhodnosti citací.

Zadání pro žáky

Přečti si tři ukázky, které popisují demokracii v Číně, a zpracuj níže uvedené otázky.

- A) „V Číně máme demokracii. Je to velký rozdíl oproti tomu, jak to v Číně fungovalo dříve. Demokracie je vláda lidu, Čína se nazývá Čínská lidová republika a lidé naši zemi vedou. Volíme je ve volbách a vláda naslouchá názorům lidí. Jsme svobodní, můžeme činit vlastní rozhodnutí. Každý den se sama rozhoduje o tom, co daný den budu dělat. Čína sice filtruje obsah internetu a sociálních sítí, ale to se děje v každém státě. Pomáhá to k tomu, aby se nešířily dezinformace a naše společnost neupadla do chaosu. Problémem ale je v některých částech Číny byrokracie.“ *čínská studentka žijící v Pekingu*
- B) „Každé rozhodnutí v Číně pochází od komunistické strany. O ničem se nediskutuje. Na internetu cenzurují všechno, co se jim nehodí. Názory toho, kdo s nimi nesouhlasí, nesmí být vidět a slyšet.“ *čínský umělec žijící v exilu*
- C) „Čína, oficiálně Čínská lidová republika, je nejlidnatější zemí na světě. Vykazuje nízké výsledky ve všech čtyřech kategoriích v rámci indexu Global State of Democracy – politická reprezentace, (lidská) práva, vláda práva (v podobě nezávislých soudů) a občanská angažovanost. Vzhledem k tomu, že se zde nekonají celostátní volby, je skóre Číny v oblasti politické reprezentace 0. Za posledních pět let Čína zaznamenala výrazný pokles v oblasti nezávislosti soudů a svobody vyjadřování.“ *zpráva Global State of Democracy Report*

Otázky:

- 1) Na jaké otázky si potřebuješ odpovědět, abys zhodnotil, do jaké míry danému zdroji informací věřit?
- 2) Dohledej si potřebné informace na internetu / polož otázku učiteli tak, abys mohl seřadit ukázky od nejvíce důvěryhodného zdroje po nejméně důvěryhodný. U každého zdroje popiš jeho silné a slabé stránky.
- 3) Jak bys postupoval, pokud bys chtěl objektivně popsat, jak je to s demokracií v Číně.
- 4) Co nejvíce využij navržený postup a během 20 minut vytvoř popis toho, jak je to s demokracií v Číně. Zaznamenej si, z jakých zdrojů jsi informace získal.

Bonus: Požádej AI, aby ti na otázku odpověděla z pohledu tří různých osob žijících v Číně nebo mimo ni. Která část následné odpovědi AI ti přijde nejméně pravděpodobná a proč?

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k řešení problémů Práce s informacemi a kritické myšlení KRP-KRP-000-ZV9-001	Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.	- poskytují informační materiály k jednomu tématu z různých zdrojů - umožňují používat prostředky digitální techniky k vyhledávání zdrojů - organizují výukové aktivity, které umožňují otevřenou diskusi mezi žáky - umožňují využívat nejrůznější prostředky k vyhledávání a ověřování zdrojů - organizují diskuse a debaty o hodnotách a zájmech jednotlivých informačních zdrojů

Metodický komentář pro učitele

Této aktivitě musí předcházet seznámení se způsoby zkoumání důvěryhodnosti různých zdrojů. Využít lze například 5 klíčových otázek <https://www.jsns.cz/projekty/medialni-vzdelavani/5-klicovych-otazek-metodic-ka-koncepce> a souvisejících aktivit navržených v metodické podpoře.

Při zadávání aktivity je dobré zdůraznit, že pro zhodnocení zdroje je potřeba porozumět i významu všech použitých slov. Otázky na ně tak patří také do odpovědi k otázce 1.

Aktivitu je nutné společně reflektovat a diskutovat o původu a důvěryhodnosti jednotlivých zdrojů. Je důležité zamyšlení nad tím, proč se pohledy na situaci v Číně liší. Aktivita vede žáky mimo jiné ke zvědomění toho, že situace v Číně, kterou označujeme jako nedemokratickou, autokratickou, může být občany Číny popisována jako demokratická. Podobně tomu je i v jiných autoritativních státech. Je vhodné věnovat dostatek času reflexi, proč tomu tak může být. V případě čínské studentky žijící v Pekingu mohou žáci uvádět strach z postihu za případnou kritiku. Je důležité popsat, že pro mnohé občany (častěji ve větších městech, v lépe placených zaměstnáních) omezení nejsou z jejich pohledu zásadní, o politiku se nezajímají a vedou spokojený život.

Je důležité zdůraznit, že všichni žáci nebudou mít ve stejnou dobu stejnou úroveň dovednosti kriticky hodnotit zdroje. Je proto nutné, aby učitel sledoval jejich pokrok, posun k náročnějším způsobům / komplexnosti vyhodnocování zdrojů informací (např. na počátku žák zvládá rozlišit silné a slabé stránky u výpovědí konkrétních osob na jedné straně a zpráv založených na datech na druhé straně). Žáky nelze hodnotit stejnými kritérii.

Použité citace byly vytvořeny autorkou pro potřeby výuky na úrovni 2. stupně ZŠ s použitím těchto zdrojů:

- <https://www.youtube.com/watch?v=nl59t---30g&t=3s>
- https://www.swissinfo.ch/eng/business/freedom-of-speech_five-thoughts-on-democracy-from-ai-weiwei/42119274
- <https://www.idea.int/democracytracker/country/china>

Popis ověřování

Učitel sleduje, že žák zvládá:

- popsat situaci v Číně vzhledem k uplatňování (ne)demokratických principů v životě běžných občanů
- zhodnotit důvěryhodnosti zdroje